

Základná umelecká škola, Ul. hlavná 143/40, 059 38 Štrba

HRA NA PRIEČNEJ FLAUTE

Názov predmetu:	Hra na priečnej flaute
Názov ŠkVP:	Umenie je stromom života
Stupeň vzdelania:	ISCED 2B – nižšie sekundárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia:	4 roky
Forma štúdia:	denná, individuálna
Vyučovací jazyk:	slovenský

Charakteristika predmetu

Na štúdium hry na priečnej flaute sa zväčša prijímajú žiaci, ktorí ukončili prvú časť I. stupňa základného štúdia hry na sopránovej zobcovej flaute (žiaci vo veku 10 – 12 rokov podľa telesnej vyspelosti, ktorí preukážu fyziologické predpoklady, hudobné nadanie), ale je možné prijať aj vekovo starších študentov (študenti, ktorí ukončili druhú časť I. stupňa, študenti, ktorí predtým hrali na inom hudobnom nástroji, študenti, ktorí majú vo vyššom veku záujem naučiť sa hrať na hudobnom nástroji), ktorí javia záujem o štúdiu hry na tomto nástroji pokiaľ spĺňajú požiadavky na prijatie (dostatočne rozvinuté hudobné schopnosti, fyziologické danosti). Obsah predmetu zahŕňa štúdium základnej literatúry, hru z nôt, komornú hru, súborovú hru rôznych hudobných žánrov. Učebné osnovy je potrebné chápať ako východiskovú fázu

s rešpektovaním individuálneho vývoja žiakov. Zoznam literatúry má len odporúčajúci charakter, ktorý vyberá pedagóg a závisí hlavne na individuálnych predpokladoch žiakov (technická vyspelosť, muzikalita, tvorivosť).

Ciele vyučovacieho predmetu

Zvolené študijné zamerania majú poskytovať žiakom základné hudobné vzdelanie v oblasti hry na dychovom nástroji. Vychovávať aktívnych hudobníkov, pre ktorých má byť hudba prostriedkom kvalitatívne vyššej životnej úrovne (praktický interpret v umeleckej oblasti). Keďže I. a následne II. stupeň základného vzdelávania spravidla ukončuje umelecké vzdelanie žiaka na ZUŠ (ďalšou možnosťou je Štúdium pre dospelých, prípadne štúdium na konzervatóriu), žiak by mal byť vybavený takými hudobnými kompetenciami, ktoré vedú k samostatnosti a uvedomelosti pri technickom nácviku danej skladby a jej interpretácie. Aby sme dosiahli tieto ciele, treba **rozvíjať** najmä:

- základné remeselné zvládnutie hry na nástroji (správne reberno-bránicové dýchanie, tvorba tónu s výraznou dychovou oporou, pevnosť a flexibilita nátlaku, intonácia, rytmická a technická istota),
- kvalitu tónu, kultiváciu nasadenia, cit pre stavbu hudobnej frázy, dynamiku a agogiku,
- schopnosť súhry s inými hudobnými nástrojmi (komorná hra, hra v orchestri),
- poznať zvukové a farebné možnosti nástroja, jeho technické parametre, poznať princípy ochrany a údržby nástroja,
- hru z listu, improvizáciu a transponovanie do iných kľúčov,
- samostatnosť, uvedomelosť pri riešení technickej a obsahovej záležitosti diela,
- hudobnú predstavivosť, fantáziu, hudobnú pamäť, orientáciu v hudobných formách, štýloch a žánroch,
- vlastný názor na interpretáciu skladieb rôznych štýlových období a žánrov,
- orientáciu žiaka – absolventa na amatérsku hudobnú prax, alebo ďalšie štúdium na konzervatóriu, vysokej škole umeleckého či pedagogického zamerania.

Kognitívne ciele:

- Spoznať správny spôsob reberno-bránicového dýchania.
- Zvyšovať kvalitu tónu a tvoriť intonačne čistý tón.

- Vnímať a interpretovať na základe doteraz získaných teoretických poznatkov.

Afektívne ciele:

- Upevňovať vzťah k hudbe.
- Rozvíjať v žiakoch hudobnú predstavivosť, lásku k umeniu.
- Vyjadriť názor na vlastný výkon a výkony iných.

Psychomotorické ciele:

- Poznať výrazovú charakteristiku jednotlivých štýlových období.
- Poznať techniku interpretácie.
- Dokázať využiť nadobudnuté zručnosti pri vyjadrení svojich pocitov a postojov.

ISCED – 2B – NIŽŠIE SEKUNDÁRNE VZDELÁVANIE

Učebný plán č. 13

Názov predmetu:	Hra na priečne flaute
Ročník:	Prvý
Časť štúdia:	Druhá
Stupeň štúdia:	Prvý

Druh štúdia:	Základné
Forma štúdia:	individuálna
Časový rozsah výučby (počet hodín týždenne/počet hodín ročne):	1,5 hod./55,5 hod.
Priradený povinný predmet:	Hudobná náuka
Časový rozsah výučby (počet hodín týždenne/ročne):	1,5 hod/ 55,5hod.
Priradený povinný predmet	Komorná hra
	1hod./37.hod.
Poznámky:	

Učebné osnovy

<i>Obsah predmetu</i>	<i>Kompetencie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Osvojovanie základných návykov a zručností pri hre na nástroji (postoj – postavenie hlavy, ramien, rúk, nôh, držanie nástroja - body: čeľuste a brada, ukazovák ľavej ruky, palec pravej ruky, dýchanie, práca pier a jazyka pri hre na flautu). • Zväčšovanie dychovej kapacity pľúc vzhľadom na prechod zo zobcovej na priečnu flautu. • Hra tenuto, legato. • Prefukovanie oktáv. 	<ul style="list-style-type: none"> • sú oboznámení s históriou nástroja, zvládajú zloženie, rozloženie nástroja a ošetrovanie nástroja, • sú oboznámení so základmi dychovej techniky (intenzita plynulého nádychu a výdychu), funkciou bránice, • majú osvojené základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja), • v rámci artikulácie ovládajú hru tenuto a legato,

<ul style="list-style-type: none"> • Hra v celom rozsahu nástroja chromaticky od c^1 – po e^3. • Hra stupníc dur a mol (len harmonické) do 3 predznamenaní v zvládnutom rozsahu, T^5 - veľký rozklad T^5 v tenute, legate. • Rozvoj melodicko-rytmického cítenia. • Utváranie zvukovej predstavivosti čistého a zvučného flautového tónu. 	<ul style="list-style-type: none"> • ovládajú hru stupníc dur a mol (len harmonické) do 3 predznamenaní, • zahrajú akordy T^5 - veľký rozklad T^5 v tenute, legate, • zahrajú krátke prednesové skladby so sprievodom klavíra, príp. duetá.
<p style="text-align: center;"><i>Učebné zdroje</i></p> <p>I.Kantor: Škola hry na flautu E.Towarnicki: Škola hry na flautu 1.diel N. Platonov: Škola hry na flautu G.Gariboldi: Etudy pre začiatočníkov Prednesové skladby: Ľudové piesne, tance, ronda, menuety</p>	<p style="text-align: center;"><i>Výstup</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Triedna besiedka, triedny koncert, verejný koncert, vystúpenie v rámci umeleckého, alebo spoločenského programu – program podľa dispozícií a schopností žiaka, • Ročníková prehrávka – 1 durová stupnica, 2 cvičenia rôzneho charakteru, prednesová skladbička.
Názov predmetu:	Hra na priečnej flaute
Ročník:	Druhý
Časť štúdia:	Druhá
Stupeň štúdia:	Prvý
Druh štúdia:	Základné
Forma štúdia:	individuálna

Časový rozsah výučby (počet hodín týždenne/počet hodín ročne):	1,5 hod./55,5 hod.
Priradený povinný predmet:	Hudobná náuka
Časový rozsah výučby (počet hodín týždenne/ročne):	1,5 hod./ 55,5 hod
Priradený povinný predmet:	Komorná hra 1hod./37 hod. ročne
Poznámky:	

Učebné osnovy

Obsah predmetu	Kompetencie
<ul style="list-style-type: none"> • Upevňovanie základných návykov a zručností pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, tvorba kultivovaného plného tónu). • Sústavná práca na predlžovaní výdychovej fázy prostredníctvom vydržovaných tónov v zvládnutom rozsahu nástroje. • Rozširovanie hmatového ambitu v rozsahu od c^1 – po a^3. • Stabilizovanie hry tenuto, legato. • Vyrovnávanie polôh. • Zväčšovanie dynamických plôch. 	<ul style="list-style-type: none"> • ovládajú zloženie a rozloženie nástroja, a ošetrovanie nástroja, • praktizujú správne základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, základy reberno-bránicového dýchania - intenzita nádychu, plynulosti a dĺžky výdychu), • ovládajú hru stupníc dur a mol (harmonické, melodické) do 4 predznamenaní (harmonické, melodické), • zahrajú akordy T^5 - veľký rozklad T^5, D^7, zm^7 v tenute, legate, • rozlišujú širšiu dynamickú škálu piano - forte podľa individuálnych schopností žiaka, hrajú jednoduché skladby v miernejších tempách,

<ul style="list-style-type: none"> • Práca jazyka (nasadzovanie a mäkké ukončovanie tónov). • Hra stupníc dur a mol (harmonické a melodické) do 4 predznamenaní v zvládnutom rozsahu, T⁵, D⁷, zm⁷ - veľký rozklad v tenute, legate. • Aplikovanie nadobudnutých vedomostí v oblasti techniky hry na flaute na vhodne zvolených prednesoch. • Pestovanie estetického cítenia (zvuková predstava plného a čistého tónu). • Zdokonaľovanie rytmickej súhry a intonácie pri komornej hre / duo, trio, kvarteto/ v kombinácii s inými hudobnými nástrojmi. 	<p>so sprievodom klavíra, príp. v komornom zoskupení.</p>
<p style="text-align: center;">Učebné zdroje</p> <ul style="list-style-type: none"> • E. Towarnicki: Škola hry na flautu 1.diel • I. Kantor: Škola hry na flautu 2.diel • N. Platonov: Škola hry na flautu • G.Gariboldi:Etudy pre flautu • F. Tomaszewski: 1.diel • E.Towarnicki: Výber prednesov • M. Novák: výber prednesov • G.Ph. Telemann: Menuety • J. Francl: Pastorálna suita 	<p style="text-align: center;">Výstup</p> <ul style="list-style-type: none"> • Triedna besiedka, triedny koncert, verejný koncert, vystúpenie v rámci umeleckého, alebo spoločenského programu – program podľa dispozícií a schopností žiaka, • Ročníková prehrávka – 1 durová a molová stupnica, 2 etudy rôzneho charakteru, prednesová skladba.

Názov predmetu:	Hra na priečnej flaute
Ročník:	Tretí
Časť štúdia:	Druhá
Stupeň štúdia:	Prvý
Druh štúdia:	Základné
Forma štúdia:	individuálna
Časový rozsah výučby (počet hodín týždenne/počet hodín ročne):	1,5 hod./55,5 hod.
Priradený povinný predmet:	Hudobná náuka,
Časový rozsah výučby (počet hodín týždenne/ročne):	1,5 hod. / 55,5hod. ročne
Priradený povinný predmet:	Komorná hra
	1hod./37hod. ročne
Poznámky:	

Obsah predmetu	Kompetencie
<ul style="list-style-type: none"> • Zdokonaľovanie hráčskej techniky (dychovej, tónovej, prstovej techniky). • Zavádzanie nácviku jednoduchého staccata. • Zdokonaľovanie hry melodických ozdôb. • Upevňovanie hmatového ambitu u žiaka v rozsahu od c^1 po a^3 s následným rozširovaním po c^4. • Hra stupníc dur a mol. • Prehlbovanie vedomostí v oblasti štýlových období. • Zväčšovanie dynamických plôch s prihliadnutím na intonáciu. • Riešenie technických problémov podriaďovať hudobnému výrazu a interpretácii skladby. 	<ul style="list-style-type: none"> • ovládajú zloženie a rozloženie nástroja, základnú údržbu, • majú osvojené primerane ich veku a dispozíciám postoj, držanie nástroja, základy reberno-bránicového dýchania), • zdokonaľujú prácu na tvorbe kultúrneho tónu a intonácii, • pri technických aj melodických cvičeniach dbajú na čistotu spojov v pomalších aj rýchlejších tempách, • ovládajú hru stupníc dur a mol (harmonické, melodické) do 4 predznamenaní (harmonické, melodické), • zahrajú akordy T^5 - veľký rozklad T^5, D^7, zm^7 v tenute, legate a obraty po 4 cez 2 oktávy, • vedia používať výrazové prostriedky vo väčších dynamických škálach, • hrajú náročnejšie skladby so sprievodom klavíra, príp. v komornom zoskupení.
Učebné zdroje	Výstup
<ul style="list-style-type: none"> • E.Towarnicki: Škola hry na flautu 1.diel • E.Kohler: Škola hry na flaute • G.Gariboldi: Etudy – pokračovanie • F.Tomaszewski: Etudy – pokračovanie • P.B.Bellinzani: Výber zo sonát 	<ul style="list-style-type: none"> • Triedna besiedka, triedny koncert, verejný koncert, vystúpenie v rámci umeleckého, alebo spoločenského programu – program podľa dispozícií a schopností žiaka, • Ročníková prehrávka – 1 durová a molová stupnica, 2 etudy

<ul style="list-style-type: none"> • I.Dibák : Impromptu • M. Novák: výber zo skladieb 	rôzneho charakteru, prednesová skladba
Názov predmetu:	Hra na priečnej flaute
Ročník:	Štvrtý
Časť štúdia:	Druhá
Stupeň štúdia:	Prvý
Druh štúdia:	Základné
Forma štúdia:	individuálna
Časový rozsah výučby (počet hodín týždenne/počet hodín ročne):	1,5 hod./55,5 hod.
Priradený povinný predmet	Komorná hra 1hod./37.hod ročne
Poznámky:	

Obsah predmetu	Kompetencie
<ul style="list-style-type: none"> • Zdokonaľovanie zvukovej predstavivosti čistého a zvučného flautového tónu. • Prehlbovanie nádychovej fázy (práca na obsažnom a rýchlom nádychu) a predlžovanie výdychovej fázy vzhľadom na hru náročnejších prednesov. • Rozširovanie dynamickej škály – hrou: p f p, f p f. • Stabilizovanie techniky hry jednoduchého staccata. • Zavádzanie nácviku dvojitého staccata. • Upevňovanie hmatového ambitu u žiaka v rozsahu od c¹ - po c⁴. • Hra stupníc dur a mol. • Zdokonaľovanie rytmického cítenia hrou náročnejších technických etúd a prednesových skladieb. • Rozvíjanie hráčskej techniky v súčinnosti s rozvojom muzikality. 	<ul style="list-style-type: none"> • majú osvojenú hru stupníc z hľadiska tempa dur a mol (harmonické, melodické) do 4 predznamenaní, • zahrajú akordy T⁵ - veľký rozklad T⁵, D⁷, zm⁷ v tenute, legate, staccate a obraty po 4 cez 2 oktávy, C dur – c mol cez 3 oktávy, • ovládajú techniku hry jednoduchého staccata, • aplikujú techniku hry oktáv a intervalových spojov v legate, s rôznou dynamickou plochou, • ovládajú tempové označenia, melodické ozdoby a ďalšie výrazové prostriedky, • dokážu nadobudnuté technické zručnosti hry aplikovať v hre technických cvičení a prednesových skladieb.
Učebné zdroje	Výstup
<ul style="list-style-type: none"> • E.Towarnicki:Škola hry na flautu- dokončiť • E.Kohler op.33 1.diel • F.Tomaszewski 1.2.diel výber • J.K.Vaňhal: Sonáta G dur 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiak 4.ročníka vystúpi na triednom koncerte, na absolventskom koncerte so sprievodom klavíra. • Záverečná skúška: <ul style="list-style-type: none"> ▪ 2 stupnice,

<ul style="list-style-type: none"> • G.F. Handel: Sonáty pre flautu • M.Kořínek: Sonatina –Téma s variáciami • I.Dibák: Impromptu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2 etudy rôzneho charakteru ▪ 1 prednesová skladba.
--	---

PROFIL ABSOLVENTA

Po absolvovaní druhej časti I. stupňa základného štúdia žiak má zvládnuté základné kompetencie Hry na dychovom nástroji. Využíva a rozširuje správne reberno-bránicové dýchanie, je schopný tvoriť ľahký, intonačne čistý tón s primeranou prstovou a jazykovou technikou s adekvátnym nasadením a ukončením. Pozná základnú výrazovú charakteristiku jednotlivých hudobných období (barok až súčasnosť) a vie ju vyjadriť pri hre, pozná základné hudobné formy i druhy hudobného umenia. Je schopný samostatne naštudovať primeranú hudobnú skladbu, zahrá adekvátnu hudobnú skladbu z listu, v rámci sebareflexie vie vyjadriť svoj názor na vlastný výkon, vlastnú hru. Dokáže zahrať tempovo kontrastné skladby v rámci cyklických skladieb (koncert, sonáta) so sprievodom klavíra či iného harmonického alebo melodického nástroja. Nadobudnuté vedomosti a zručnosti využíva v komornej, súborovej či orchestrálnej hre. Absolvent druhej časti prvého stupňa má primerane rozvinutý umelecký vkus, skladby dokáže adekvátne vnímať a interpretovať na základe doteraz získaných teoretických poznatkov, ktoré vie aj prakticky uplatňovať pri hre. Je schopný pracovať s farbou a kvalitou doteraz získaného tónu. Je pripravený verejne vystupovať, je spôsobilý flexibilne čítať notový zápis a tiež je zdatný v jednoduchej improvizácii. Má schopnosť sebakontroly a koncentrácie pri hre na javisku, či už ide o sólové vystúpenie alebo o jeho súčasť v sekcii orchestra, súboru atď.